

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

13 лютого 2019 р.

Київ

№ 100-р

Про визнання підтримки
суб'єктів господарювання, зазначеної
у повідомленні, такою, що не є державною
допомогою відповідно до Закону

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги від 12.02.2019 № 500-01/730-п про нову державну допомогу, надіслане Управлінням житлово-комунального господарства та комунальної власності Синельниківської міської ради від 18.12.2018 № 1445 (вх. № 977-ПДД від 23.11.2018) та від 18.12.2018 № 1445 (вх. № 5-01/15538 від 21.12.2018) (далі – Повідомлення), що було подано на виконання статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» за формою, яка передбачена додатком 1 до Порядку подання та оформлення повідомлення про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631,

ВСТАНОВИВ:

1. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

1.1. Надавач підтримки

- (1) Управління житлово-комунального господарства та комунальної власності Синельниківської міської ради (м. Синельникове, вул. Довженко, 36, ідентифікаційний код юридичної особи 34701476).

1.2. Отримувач підтримки

- (2) Комунальне підприємство «Водоканал» (далі – КП «Водоканал») (м. Синельникове, вул. Богми, 26, ідентифікаційний код юридичної особи 31802662).

1.3. Мета підтримки

- (4) Метою (ціллю) підтримки є:

сприяння окремим видам господарської діяльності.

1.4. Очікуваний результат

- (5) Вирішення проблем міста, зокрема:

погашення боргу за покупну воду, що зменшить рівень обсягу дебіторської заборгованості підприємства та надасть можливість забезпечити безперебійну подачу питної води для потреб міста.

1.5. Форма підтримки

- (6) Дотація.

1.6. Обсяг підтримки

- (7) Загальний обсяг підтримки – 11 800,00 тис. грн, зокрема, з них:

2017 рік – 1000,00 тис. грн;
 2018 рік – 5800,00 тис. грн;
 2019 рік – 3000,00 тис. грн;
 2020 рік – 1000,00 тис. грн;
 2021 рік – 1000,00 тис. грн.

1.7. Підстава для надання підтримки

- (8) Закон України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення».
- (9) Проект рішення «Про внесення змін до Програми реформування та розвитку житлово-комунального господарства міста Синельникового на 2017-2021 роки».

1.8. Тривалість підтримки

- (10) З 01.01.2017 по 31.12.2021.

2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (11) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (12) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

- (13) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (14) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Повідомлення Європейської комісії) заходи з підтримки, яка надається державою, вважаються такими, що спотворюють конкуренцію або загрожують спотворенням конкуренції, коли вони покращують конкурентну позицію їх отримувача порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами. На практиці вважається, що спотворення конкуренції у значенні, передбаченому статтею 107 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу, існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція.
- (15) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»:
- водовідведення – діяльність із збирання, транспортування та очищення стічних вод за допомогою систем централізованого водовідведення або інших споруд відведення та/або очищення стічних вод;
 - підприємство централізованого водовідведення – суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів/систем централізованого водовідведення;
 - система централізованого водовідведення – сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого відведення та очищення стічних вод, що пов'язані єдиним технологічним процесом;
 - підприємство питного водопостачання – суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та/або виробництво фасованої питної води;
 - система питного водопостачання – сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого та нецентралізованого питного постачання;
 - централізоване питне водопостачання – господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.
- (16) Відповідно до статті 6 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» до принципів державної політики належить гарантоване першочергове

забезпечення питною водою населення для забезпечення питних, фізіологічних, санітарно-гігієнічних та побутових потреб.

- (17) Згідно зі статтею 7 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» держава гарантує захист прав споживачів у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення, зокрема, шляхом:
- державної підтримки, регулювання та нагляду у сфері питного водопостачання і водовідведення відповідно до цього Закону;
 - здійснення заходів організаційного, науково-технічного, санітарно-епідеміологічного, природоохоронного, економічного, правового характеру щодо поліпшення якості питної води, розвитку питного водопостачання, охорони джерел і систем питного водопостачання, відновлення запасів питної води;
 - задоволення потреб населення у питній воді шляхом пріоритетного розвитку систем централізованого питного водопостачання та водовідведення, створення резервних систем питного водопостачання.
- (18) Згідно зі статтею 8 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» державна підтримка у сфері питної води та питного водопостачання надається відповідно до обсягів коштів, передбачених Законом України «Про державний бюджет України» на відповідний рік, для фінансування заходів у сфері будівництва і реконструкції систем питного водопостачання, водовідведення та очищення стічних вод, а також проведення науково-дослідних робіт з удосконалення питного водопостачання та ресурсозбереження.

3. СФЕРА ПРИРОДНОЇ МОНОПОЛІЇ

- (19) Згідно з частиною першою статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (20) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» централізоване водопостачання та водовідведення належить до сфери регулювання цього Закону.
- (21) Згідно зі статтею 8 Закону України «Про природні монополії» до предмета державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій належать ціни (тарифи) на товари, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (22) У первинному та вторинному законодавстві Європейського Союзу поняття «природна монополія» відсутнє. Натомість існує положення, що стосується законної монополії, що означає наявність спеціальних та виключних прав, які держава може призначити підприємствам (як правило державним) з метою забезпечення виконання публічних обов'язків. Так, відповідно до статті 106 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу, держава може зобов'язати певного суб'єкта господарювання

бути оператором, що надає послуги загального економічного інтересу (далі – ПЗЕІ). У такому випадку суб'єкти господарювання, що надають ПЗЕІ або ті, які мають характер прибуткової монополії, підпадають під дію правил конкуренції настільки, наскільки це не перешкоджає виконанню дорученого їм спеціального завдання.

- (23) Законна монополія існує тоді, коли надання такої послуги на законодавчому рівні або регулюючими заходами покладено на ексклюзивного надавача, з явною заборороною будь-яким іншим підприємствам надавати таку послугу (навіть не задовольняти можливий попит певних груп покупців). Проте сам факт надання публічних послуг конкретним підприємством не означає, що таке підприємство користується законною монополією.
- (24) За загальним правилом, надання послуг законною монополією виключає будь-яке спотворення конкуренції, однак є умови, що мають бути кумулятивно виконані. Ці умови встановлені пунктом 188 Повідомлення Європейської комісії, а саме:

- послуга має бути предметом законної монополії;
- законна монополія не лише виключає можливість конкуренції на ринку, а й передбачає наявність ексклюзивного надавача відповідної послуги на такому ринку;
- відповідна послуга не конкурує з іншими послугами;
- якщо надавач відповідної послуги здійснює діяльність на іншому ринку (за географічним розташуванням чи продукцією), відкритому для конкуренції, можливість здійснення перехресного субсидіювання має бути виключена. Для цього необхідно вести окремі розрахунки, належним чином розподіляти доходи й витрати та запобігати використанню державного фінансування некомерційної діяльності для перехресного субсидіювання комерційної діяльності.

- (25) Обов'язок запобігання фінансуванню комерційної діяльності внаслідок перехресного субсидіювання регламентовано міжнародними зобов'язаннями, передбаченими Угодою. Відповідно до статті 263 (4) Угоди сторони протягом п'яти років із дати набрання чинності Угодою (тобто до 2022 року) мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є уповноваженим на надання ПЗЕІ, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:

- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншої сторони, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
- повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно-визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.

- (26) Враховуючи те, що суб'єкт природної монополії може здійснювати й іншу комерційну діяльність, не пов'язану з виконанням функції природної монополії, мають бути окремі бухгалтерські рахунки для запобігання перехресному субсидюванню.
- (27) Відповідно до статті 10 Закону України «Про природні монополії» суб'єкти природних монополій зобов'язані, зокрема, вести окремий бухгалтерський облік за кожним видом діяльності, що підлягає ліцензуванню.
- (28) Отже, фінансова підтримка, пов'язана з відшкодуванням витрат за послуги, які надаються суб'єктом природної монополії, не буде спотворювати конкуренцію, а отже, не буде державною допомогою, якщо:
- послуга є предметом природної монополії;
 - послуга, що надається природною монополією, не лише виключає можливість конкуренції на ринку, а й передбачає наявність ексклюзивного надавача відповідної послуги на такому ринку;
 - відповідна послуга не конкурує з іншими послугами;
 - надавач відповідної послуги не використовує державну підтримку в діяльності, яка не пов'язана з функцією природної монополії.

4. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

- (29) Відповідно до пункту 1 Статуту, КП «Водоканал» є комунальним унітарним комерційним підприємством, створеним відповідно до рішення Синельниківської міської ради від 06 вересня 200 року № 43-4/XXIV на базі відокремленої частини комунальної власності територіальної громади м. Синельникове.
- (30) Згідно з пунктом 2 Статуту метою та предметом діяльності КП «Водоканал» є, зокрема, господарська діяльність для досягнення економічних і соціальних результатів. Предметом господарської діяльності КП «Водоканал» для зазначеної мети є:
- водовідведення;
 - санітарне та побутове водовідведення;
 - водопостачання;
 - будівництво, ремонт та експлуатація дренажних, зливових мереж і споруд та видача технічних умов і робочої технічної документації.
- (31) КП «Водоканал» є суб'єктом природної монополії на ринку надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення – відповідно до статті 5 Закону України «Про природні монополії» № 1682-III від 20.04.2000 та Зведеного переліку суб'єктів природних монополій.
- (32) Комунальне підприємство «Водоканал» є єдиним надавачем послуг із водопостачання та водовідведення. Альтернативного способу постачання води в місті Синельникове не існує, тому така послуга не конкурує з іншими послугами в цій місцевості, що відповідає нормам пункту 188 Повідомлення Європейської комісії.
- (33) Відповідно до інформації, зазначеної в Повідомленні, державна підтримка, надана КП «Водоканал», не використовуватиметься для здійснення комерційної діяльності та надається для відшкодування витрат, пов'язаних із наданням послуг водопостачання та водовідведення як суб'єктом природної монополії.

- (34) КП «Водоканал» має борг перед ДМП ВКГ «Дніпро – Західний Донбас» за покупну воду на 01.10.2018 у сумі 23 370 466,99 грн. Державна допомога буде спрямована виключно на погашення заборгованості за покупну воду.
- (35) Відповідно до інформації, зазначеної в Повідомленні, КП «Водоканал» відкрито бюджетні рахунки в Державній казначейській службі України згідно з кодами бюджетної класифікації видатків та відкрито доступ до інформації про використання бюджетних коштів методом оприлюднення на єдиному веб-порталі Синельниківської міської ради.
- (36) Однією з умов, за якої державна підтримка є державною допомогою, – підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції. Сфера природної монополії передбачає відсутність конкуренції на відповідному ринку внаслідок технологічних особливостей виробництва, а також виробництва товарів (послуг), які не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами). На ринку надання послуг із водопостачання та водовідведення в місті Синельникове міське КП «Водоканал» є єдиним надавачем наведених послуг.
- (37) З огляду на зазначене, державна підтримка з метою надання дотацій підприємству за послуги, які надаються суб'єктом природної монополії, не буде спотворювати конкуренцію, а отже, не буде державною допомогою відповідно до Закону.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2017 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631, на підставі інформації, наданої Управлінням житлово-комунального господарства та комунальної власності Синельниківської міської ради, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що підтримка у формі дотації комунальному підприємству «Водоканал» на період з 01.01.2017 по 31.12.2021 у сумі 11 800,00 тис. гривень на сплату заборгованості за покупну воду, яка виділяється на підставі проекту рішення «Про внесення змін до Програми реформування та розвитку житлово-комунального господарства міста Синельникового на 2017-2021 роки», **не є державною допомогою** відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.